

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 32, 2018

Nummer 32, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1944](#) 16-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1953](#) 16-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1934](#) 16-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1881](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1874](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1892](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1882](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1891](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1888](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1875](#) 09-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:1887](#) 09-10-2018

RECHTSPRAAK

Overzichtsarrest aanhoudingsverzoeken.

De verdachte heeft ingevolge het Wetboek van Strafvordering het recht de rechter te (doen) verzoeken de behandeling van zijn zaak aan te houden wegens zijn verhindering of de verhindering van zijn raadsman bij de behandeling aanwezig te zijn. Nu dergelijke verzoeken in de praktijk vaak worden gedaan, vindt de Hoge Raad het nuttig om aan de hand van zijn eerdere rechtspraak enkele algemene opmerkingen te maken over de wijze waarop deze verzoeken dienen te worden onderbouwd en door de rechter te worden beoordeeld. Het gaat bij deze opmerkingen uitsluitend om verzoeken tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting die verband houden met het in artikel 6 lid 3 onder c EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht, waaronder ook wordt begrepen het recht van de verdachte om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen.

De rechter kan de behandeling van de zaak ter terechtzitting aanhouden door gebruik te maken van in het bijzonder de bevoegdheid tot schorsing van het onderzoek ter terechtzitting voor bepaalde of onbepaalde tijd. In verband met de toepassing van die bevoegdheid zijn de navolgende, in Titel VI van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafvordering geplaatste en ingevolge artikel 415 lid 1 Sv in hoger beroep van overeenkomstige toepassing zijnde, wettelijke bepalingen van belang.

- Artikel 281 lid 1, 2 en 3 Sv:

‘1. Indien het belang van het onderzoek dit vordert, beveelt de rechtbank de schorsing van het onderzoek voor bepaalde of onbepaalde tijd.

2. De schorsing voor bepaalde tijd kan zo nodig telkens tot een nader te bepalen tijdstip worden verlengd.

3. De redenen voor schorsing worden in het proces-verbaal van de terechtzitting vermeld.’

- Artikel 328 Sv:

‘Tot het nemen van elke rechterlijke beslissing op grond van de bepalingen van dezen Titel

kan door den officier van justitie eene vordering en door den verdachte een verzoek tot de rechtbank worden gedaan, tenzij uit eenige bepaling het tegendeel volgt.'

- Artikel 329 Sv:

'Alvorens te beslissen op eenig verzoek of verzet van den verdachte, hoort de rechtbank den officier van justitie. Alvorens te beslissen op eenige vordering of op eenig verzet van den officier van justitie, stelt de rechtbank den verdachte, indien deze tegenwoordig is, of diens raadsman in de gelegenheid het woord te voeren.'

- Artikel 330 Sv:

'Weigering of verzuim om te beslissen over eene vordering of een verzet van den officier van justitie of een verzoek of verzet van den verdachte, strekkende om gebruik te maken van eene bevoegdheid of van een recht door de wet toegekend, heeft nietigheid ten gevolge.'

- Artikel 331 lid 1 Sv:

'Elke bevoegdheid van de verdachte die bij deze Titel is toegekend, komt ook toe aan de raadsman die de ter terechtzitting aanwezige verdachte bijstaat ofwel op grond van artikel 279, eerste lid, tot verdediging van de afwezige verdachte is toegelaten.'

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan ter terechtzitting worden gedaan door de verdachte of diens op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de ter terechtzitting niet-verschenen verdachte, kan ter terechtzitting een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting doen voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het Openbaar Ministerie daaromtrent is gehoord.

Indien het verzoek om aanhouding reeds voorafgaande aan de terechtzitting wordt gedaan, kan om praktische redenen door (de voorzitter van) het gerecht eveneens voorafgaande aan de terechtzitting aan degene die om aanhouding verzoekt, worden kenbaar gemaakt hoe het voorlopige oordeel van het gerecht omtrent het verzoek luidt. De uiteindelijke beslissing dient evenwel steeds ter terechtzitting te worden genomen en in het proces-verbaal van die terechtzitting te worden vastgelegd (vgl. HR 11 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT5663, NJ 2007/454).

In de regel mag van de verdachte of diens raadsman worden gevergd dat hij ter staving van het verzoek (alsnog) de gegevens verstrekt die de rechter met het oog op de te nemen beslissing

noodzakelijk acht. Indien de rechter de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheden niet zonder meer aannemelijk acht, kan hij gevolgen verbinden aan de omstandigheid dat het verzoek onvoldoende door bewijsstukken is gestaafd en/of aan zijn verlangen tot aanvulling niet (genoegzaam) is voldaan.

Voor het oordeel dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is, volstaat evenwel niet steeds de vaststelling dat die omstandigheid onvoldoende is onderbouwd. Het is immers mede afhankelijk van de aard van de aangevoerde reden – in het bijzonder of het gaat om een zich onverwacht aandienende omstandigheid, bijvoorbeeld verband houdend met ziekte van de verdachte – of, alvorens wordt beslist op het verzoek, gelegenheid dient te worden geboden het verzoek van een nadere toelichting te voorzien en/of op een later moment (alsnog) bewijsstukken over te leggen. Opmerking verdient evenwel dat de rechter het bieden van die gelegenheid en het nemen van een beslissing omtrent de aannemelijkheid van de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid achterwege kan laten op grond van zijn oordeel dat hetgeen is aangevoerd – ware het juist – in de hierna, onder 2.5 weer te geven afweging van belangen niet tot toewijzing van het verzoek leidt.

Nadat in voorkomende gevallen gelegenheid is geboden voor een nadere toelichting of het overleggen van bewijsstukken, kan de rechter het verzoek reeds – dat wil zeggen: zonder dat tot de hierna, onder 2.5 weer te geven afweging van belangen wordt overgegaan – afwijzen op de grond dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is (vgl. HR 20 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:251, *NJ* 2018/119).

Indien zich niet het geval voordoet dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 onder c EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting (vgl. HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1314, *NJ* 1999/294). Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijkt te geven in de motivering van zijn beslissing.

In het specifieke geval dat de verdachte wegens ziekte is verhinderd op de terechtzitting te verschijnen en in verband daarmee schorsing van het onderzoek heeft verzocht of doen verzoeken, voldoet de rechter aan dit verzoek teneinde de verdachte alsnog de gelegenheid te

geven bij de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting aanwezig te zijn. Bijzondere omstandigheden kunnen echter meebrengen dat de rechter tot het oordeel komt dat het belang van een behoorlijke strafvordering – welke omvat de afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn – ernstig in het gedrang zou komen, indien het onderzoek op de terechtzitting zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak tegenwoordig te zijn (vgl. HR 9 mei 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5730, NJ 2002/466).

Buiten deze situatie van verhindering wegens ziekte van de verdachte geldt in het algemeen dat niet op voorhand kan worden aangegeven hoe vorenstaande belangenafweging zal moeten uitvallen. De rechter dient deze afweging te maken in de concrete omstandigheden van het geval en, in geval van afwijzing van het verzoek tot aanhouding, de daarop gebaseerde beslissing te motiveren. In cassatie kan die motivering slechts op haar begrijpelijkheid worden getoetst.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd uitdrukkelijk en gemotiveerd te beslissen op een verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

De verdachte is in eerste aanleg veroordeeld ter zake van ‘eenvoudige belediging, terwijl de belediging wordt aangedaan aan een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, meermalen gepleegd’ en ‘wederspanningheid’.

Het proces-verbaal van de terechtzitting houdt in strijd met hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld, geen uitdrukkelijke en gemotiveerde beslissing in omtrent het verzoek van de raadvrouw tot aanhouding van de behandeling van de zaak. Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1934

Zaaknummer: 17/01052

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 281 Sv, 328 Sv, 329 Sv, 330 Sv, 331 Sv en 279 Sv

RECHTSPRAAK

Bewezenverklaring die uitsluitend is gebaseerd op proces-verbaal van de beledigde opsporingsambtenaar in strijd met artikel 6 lid 3 onder d EVRM?

Het middel klaagt onder meer dat het hof het door verbalisant [verbalisant] opgemaakte proces-verbaal van bevindingen in strijd met het bepaalde in artikel 6 lid 3 aanhef en onder d EVRM voor het bewijs heeft gebezigd. Het betoogt daartoe dat de verdediging niet in de gelegenheid is geweest [verbalisant] te ondervragen, terwijl de bewezenverklaring uitsluitend is gebaseerd op het door [verbalisant] opgemaakte proces-verbaal.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 4 juli 2017, ECLI:NL:HR:2017:1016, *NJ 2017/447* het volgende overwogen:

‘3.2.1. Een door enig persoon in verband met een strafzaak afgelegde en de verdachte belastende of ontlastende verklaring, zoals die onder meer kan zijn vervat in een ambtsedig proces-verbaal, wordt ingevolge de autonome betekenis welke toekomt aan de term “witnesses/témoins” in art. 6, derde lid aanhef en onder d, EVRM, in het perspectief van het EVRM aangemerkt als verklaring van een getuige als aldaar bedoeld. Op grond van die verdragsbepaling heeft de verdediging aanspraak op een behoorlijke en effectieve mogelijkheid om getuigen in enig stadium van het geding te (doen) ondervragen. De omstandigheid dat de verdediging, ondanks het nodige initiatief daartoe, geen gebruik heeft kunnen maken van die mogelijkheid, staat niet eraan in de weg dat een door een getuige afgelegde verklaring voor het bewijs wordt gebezigd, mits is voldaan aan de eisen van een eerlijk proces, in het bijzonder doordat de bewezenverklaring niet in beslissende mate op die verklaring wordt gebaseerd dan wel – indien de bewezenverklaring wel in beslissende mate op die verklaring wordt gebaseerd – het ontbreken van een behoorlijke en effectieve mogelijkheid om de desbetreffende getuige te ondervragen in voldoende mate wordt gecompenseerd.

Voor de beantwoording van de vraag of de bewezenverklaring in beslissende mate steunt op de verklaring van – kort gezegd – een, ondanks het nodige initiatief daartoe, niet door de verdediging ondervraagde getuige, is van belang in hoeverre die verklaring steun vindt in

andere bewijsmiddelen. Het benodigde steunbewijs moet betrekking hebben op die onderdelen van de hem belastende verklaring die de verdachte betwist. Of dat steunbewijs aanwezig is, wordt mede bepaald door het gewicht van de verklaring van deze getuige in het licht van de bewijsvoering als geheel.

Voor de in cassatie aan te leggen toets of de bewijsvoering voldoet aan het hiervoor overwogene, kan van belang zijn of de feitenrechter zijn oordeel hieromtrent nader heeft gemotiveerd. In het algemeen geldt dat voor de beoordeling van de vraag of het benodigde steunbewijs aanwezig is, niet kan worden volstaan met een op de betrouwbaarheid van de verklaring van de desbetreffende getuige toegesneden overweging.'

Nu de bewezenverklaring uitsluitend is gebaseerd op het door verbalisant [verbalisant] opgemaakte proces-verbaal van bevindingen betreffende het strafbare feit dat tegen deze verbalisant zelf is gepleegd, de verdachte de betrouwbaarheid van dat bewijsmiddel op wezenlijke onderdelen heeft betwist en de verdediging, ondanks het nodige initiatief daartoe, niet in enig stadium van het geding gebruik heeft kunnen maken van de mogelijkheid [verbalisant] als getuige te ondervragen, brengt dit, gelet ook op hetgeen onder 2.4 is vooropgesteld, mee dat het hof in strijd met artikel 6 EVRM het door verbalisant [verbalisant] opgemaakte proces-verbaal van bevindingen voor het bewijs heeft gebezigd. In dat verband is nog van belang dat niet is gebleken dat de verdachte op enigerlei wijze is gecompenseerd voor het ontbreken van een mogelijkheid om [verbalisant] als getuige te ondervragen.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1953

Zaaknummer: 17/01671

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 6 EVRM en 344 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht Openbaar Ministerie over de toepassing door het hof van artikel 9a Sr.

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest wat betreft de strafoplegging en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde op het bestaande beroep in zoverre opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt dat de beslissing van het hof dat geen straf of maatregel wordt opgelegd, onbegrijpelijk is, althans ontoereikend is gemotiveerd.

Het middel klaagt terecht niet dat het hof artikel 9a Sr heeft geschonden door zijn beslissing om geen straf of maatregel op te leggen te doen steunen op de grond dat met de bestraffing van de verdachte geen met de strafrechtstoepassing na te streven doel meer wordt gediend.

Blijkens zijn overwegingen heeft het hof bij zijn beslissing om geen straf of maatregel op te leggen 'alles afwegende' kennelijk niet alleen rekening gehouden met de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn in de zin van artikel 6 EVRM, maar ook met (i) de ter terechtzitting in hoger beroep naar voren gebrachte persoonlijke omstandigheden van de verdachte, (ii) de omstandigheid dat hij niet eerder is veroordeeld en (iii) het gegeven dat de feiten reeds geruime tijd geleden hebben plaatsgevonden. Voor zover het middel blijkens de toelichting steunt op de stelling dat het hof de toepassing van artikel 9a Sr uitsluitend heeft doen steunen op de overschrijding van de redelijke termijn, berust het derhalve op een verkeerde lezing van het bestreden arrest en mist het in zoverre feitelijke grondslag.

Anders dan het middel betoogt is de toepassing van het hof van artikel 9a Sr toereikend gemotiveerd. Gelet op al hetgeen waarop het hof acht heeft geslagen, waaronder de omstandigheid dat ten tijde van het bestreden arrest de gehele procedure ruim zes jaren bestreek, doet aan de begrijpelijkheid van die beslissing niet af dat volgens het middel de redelijke termijn in eerste aanleg niet met drie jaren, zoals het hof heeft vastgesteld, maar met twee jaren en drie maanden is overschreden.

Het middel faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1944

Zaaknummer: 17/05456

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst, Y. Buruma, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: Th.O.M. Dieben en G.A. Jansen

Wetsartikelen: ga Sr

RECHTSPRAAK

Verontschuldigbare termijnoverschrijding voor het instellen van hoger beroep, omdat verdachte een vertaling mededeling vonnis ex artikel 366 lid 4 Sv had moeten worden verstrekt?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet binnen de daartoe gestelde wettelijke termijn het hoger beroep heeft ingesteld, zodat hij daarin niet-ontvankelijk is. Daartoe wordt aangevoerd dat de verdachte – in strijd met artikel 366 lid 4 Sv – geen schriftelijke vertaling van de mededeling van het vonnis is verstrekt.

Op grond van de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 366 lid 4 Sv, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.4 en 3.5, moet worden aangenomen dat de mate waarin een verdachte ten tijde van het eerste verhoor door de politie de Nederlandse taal beheerst mede een relevante omstandigheid kan zijn voor de beoordeling of sprake is van een verdachte die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst in de zin van voormelde bepaling.

Gelet hierop geeft het klaarblijkelijke oordeel van het hof dat in de onderhavige zaak een schriftelijke vertaling van de mededeling van het vonnis achterwege kon blijven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting, terwijl het evenmin onbegrijpelijk is. Het kan, verweven als het is met aan de feitenrechter voorbehouden weging en waardering van feitelijke aard, in cassatie niet verder worden getoetst.

Het voorgaande brengt mee dat het oordeel van het hof dat zich door de uitreiking van de mededeling uitspraak een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 408 lid 2 Sv en het hoger beroep derhalve te laat is ingesteld, niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en evenmin onbegrijpelijk is.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1888

Zaaknummer: 17/00351

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: A. Boumanjal

Wetsartikelen: 366 Sv en 408 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat het hof in strijd met artikel 422 Sv slechts heeft beraadslaagd naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep.

Het middel klaagt dat het hof in strijd met artikel 422 lid 2 Sv slechts heeft beraadslaagd naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep.

Geen rechtsregel verplicht een hof met zoveel woorden in zijn arrest tot uitdrukking te brengen dat het heeft beraadslaagd naar aanleiding van zowel het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep als het onderzoek op de terechtzitting in eerste aanleg (vgl. HR 15 oktober 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC8856). Reeds daarom faalt het middel.

Opmerking verdient dat een klacht als hier aan de orde in voorkomende gevallen met toepassing van artikel 81 lid 1 RO of artikel 80a RO kan worden afgedaan.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1887

Zaaknummer: 17/00325

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: J.J.J. van Rijsbergen

Wetsartikelen: 422 Sv

RECHTSPRAAK

Is de bijzondere voorwaarde dat verdachte zich gedurende de proeftijd zal onthouden van het plaatsen en/of verspreiden van berichten in de media met daarin (belastende) informatie over de aangevers en hun pleeggezin toelaatbaar?

Het middel klaagt dat het hof aan de voorwaardelijke veroordeling de bijzondere voorwaarde heeft verbonden dat de verdachte zich gedurende de proeftijd zal onthouden van het plaatsen en/of verspreiden van berichten in de media met daarin (belastende) informatie over de aangevers en hun pleeggezin.

Het hof heeft zijn beslissing gegrond op onder meer artikel 14c Sr. Als bijzondere voorwaarden als bedoeld in artikel 14c lid 2 onder 5° (oud) Sr respectievelijk artikel 14c lid 2 onder 14° Sr die het gedrag van de veroordeelde betreffen, kunnen worden aangemerkt voorwaarden die strekken ter bevordering van een goed levensgedrag van de veroordeelde of die een gedraging betreffen waartoe hij uit een oogpunt van maatschappelijke betamelijkheid gehouden moet worden geacht (vgl. HR 26 november 1968, ECLI:NL:HR:1968:AB6079, NJ 1970/123).

Het hof heeft bij het opleggen van de bijzondere voorwaarden kennelijk voor ogen gehad dat de verdachte volgens normen van maatschappelijke betamelijkheid is gehouden zich niet langer te begeven in de persoonlijke levenssfeer van de aangevers en hun pleeggezin en dat hij zich bijgevolg minstens gedurende de proeftijd onder meer dient te onthouden van het plaatsen en/of verspreiden van berichten in de media met daarin (belastende) informatie over de aangevers en hun pleeggezin. Die voorwaarde moet aldus worden verstaan dat zij ertoe strekt de verdachte te weerhouden van het wederom plaatsen en/of verspreiden van berichten in de media met daarin negatieve informatie over de aangevers in hun hoedanigheid van pleegouders, ook als zulks geen strafbaar feit oplevert. Deze voorwaarde betreft mitsdien het gedrag waartoe de verdachte uit een oogpunt van maatschappelijke betamelijkheid tegenover de rechtstreeks bij het gepleegde misdrijf betrokkenen gehouden moet worden geacht en is dus een voorwaarde betreffende het gedrag van de verdachte als bedoeld in artikel 14c lid 2 Sr.

In aanmerking genomen dat de in artikel 14c lid 2 Sr voorkomende termen 'andere (bijzondere) voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende' ten tijde van de

bewezenverklarde gedragingen in de rechtspraak van de Hoge Raad reeds – op de onder 4.2 vermelde wijze – nader waren gedefinieerd, biedt die bepaling in de onderhavige zaak een voldoende toegankelijke en voorzienbare grondslag voor een beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting als vervat in artikel 10 EVRM.

In aanmerking genomen dat de in het middel bedoelde gedragsvoorwaarde slechts inhoudt dat de verdachte zich dient te onthouden van het plaatsen en/of verspreiden van negatieve berichten in de media betreffende de angevers in hun hoedanigheid van pleegouders, brengt zij in de onderhavige zaak geen andere beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting mede dan die welke het hof klaarblijkelijk nodig heeft geacht – en ook nodig heeft kunnen achten – ter voorkoming van strafbare handelingen en ter bescherming van de rechten van anderen. De met voormelde voorwaarde gepaard gaande beperking van artikel 10 EVRM voldoet daarom aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1882

Zaaknummer: 17/01066

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: 14c Sr

RECHTSPRAAK

Staat de omstandigheid dat de advocaat-generaal bij het hof ter terechtzitting in hoger beroep de grondslag van de vordering heeft gewijzigd door aldaar niet langer de tenuitvoerlegging, maar de verlenging van de proeftijd te vorderen in de weg aan de tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf?

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte de tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf heeft gelast nu de advocaat-generaal bij het hof ter terechtzitting in hoger beroep de grondslag van de vordering had gewijzigd door aldaar niet langer de tenuitvoerlegging, maar de verlenging van de proeftijd te vorderen.

Hoge Raad 20 maart 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0609, NJ 2001/353 houdt omtrent de uitleg van artikel 14g lid 1 Sr het volgende in:

‘Blijkens de wetsgeschiedenis heeft de wetgever met de woorden “na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie” in de aanhef van het eerste lid van art. 14g Sr tot uitdrukking willen brengen dat de rechter een andere beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke veroordeling kan geven dan die waartoe de vordering strekt. Nu in het zesde lid van art. 14i Sr is bepaald dat de ingediende vordering door het openbaar ministerie kan worden gewijzigd, moet als bedoeling van de wetgever worden aangenomen dat de hiervoor bedoelde rechterlijke beoordelingsvrijheid haar begrenzing vindt in de grondslag van de vordering. Opmerking verdient dat noch art. 14i, zesde lid, Sr noch enige andere rechtsregel eraan in de weg staat dat die wijziging plaatsvindt gedurende het onderzoek in hoger beroep, terwijl deze, in aanmerking genomen dat art. 313 Sv hier niet van toepassing is verklaard, niet in schriftelijke vorm behoeft te worden gedaan.’

Van de hiervoor bedoelde wijziging van de grondslag van de vordering is sprake indien de vordering tot tenuitvoerlegging van de voorwaardelijk opgelegde straf alsnog komt te berusten op de niet-naleving van een andere voorwaarde dan waarop de ingediende vordering steunt. In het onderhavige geval zou daarvan sprake zijn indien de vordering alsnog zou komen steunen op een ander strafbaar feit waaraan de verdachte zich voor het einde van de proeftijd

zou hebben schuldig gemaakt, dan het feit dat in de eerder ingediende vordering is vermeld. Van zo een wijziging is echter geen sprake indien het Openbaar Ministerie – zoals in het onderhavige geval – bij de behandeling van de ingediende vordering niet de tenuitvoerlegging van de straf maar de verlenging van de proeftijd vordert. De opvatting waarop het middel steunt, is dus onjuist. Voorts is – anders dan het middel betoogt – de beslissing van het hof toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1874

Zaaknummer: 17/00332

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C. Grijsen en R. van Leusden

Wetsartikelen: 14i Sr en 14g Sr

RECHTSPRAAK

Was er sprake van mishandeling van een levensgezel als bedoeld in artikel 304 Sr?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring, voor zover deze inhoudt dat de verdachte de mishandeling heeft begaan tegen 'zijn levensgezel' als bedoeld in artikel 304 Sr, ontoereikend is gemotiveerd.

In aanmerking genomen dat de bewijsvoering onvoldoende inhoudt omtrent de in voormelde toelichting bedoelde aard en hechtheid van de betrekking tussen de verdachte en de aangeefster, is het oordeel dat [betrokkene 1] als 'levensgezel' in de zin van artikel 304 Sr kan worden aangemerkt, niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1875

Zaaknummer: 17/05858

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 304 Sr

RECHTSPRAAK

Oordeel van het hof dat de dagvaarding om te verschijnen op de terechtzitting in eerste aanleg aan verdachte in persoon is uitgereikt, is niet zonder meer begrijpelijk.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet-ontvankelijk is in zijn hoger beroep omdat hij niet binnen de daartoe gestelde wettelijke termijn hoger beroep heeft ingesteld.

Ingevolge artikel 408 lid 1 aanhef en onder a Sv moet het hoger beroep binnen veertien dagen na de einduitspraak worden ingesteld indien de inleidende dagvaarding om op de terechtzitting te verschijnen aan de verdachte in persoon is betekend.

In het licht van hetgeen namens de verdachte ter terechtzitting in hoger beroep is aangevoerd – in de kern inhoudende dat de inleidende dagvaarding door een ander dan de verdachte in ontvangst is genomen en dat het handschrift waarmee de naam van de ontvanger van de dagvaarding op de akte van uitreiking van die dagvaarding is geschreven alsmede de onder ‘Handtekening ontvanger’ geplaatste handtekening niet overeenkomt met het handschrift respectievelijk de handtekening van de verdachte in diens rijbewijs en in het onder 2.2.1 genoemde proces-verbaal – is het oordeel van het hof dat de dagvaarding om te verschijnen op de terechtzitting in eerste aanleg aan de verdachte in persoon is betekend niet zonder meer begrijpelijk. Een en ander brengt mee dat het hof de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het hoger beroep ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1891

Zaaknummer: 17/03397

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over het oordeel van het hof dat sprake is van zwaar lichamelijk letsel.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat sprake is van ‘zwaar lichamelijk letsel’ als bedoeld in artikel 302 lid 3 Sr.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 3 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1051 enige overwegingen gewijd aan de vraag wanneer sprake is van ‘zwaar lichamelijk letsel’. In dit arrest is onder meer het volgende overwogen:

‘2.3. In lijn met de wetsgeschiedenis is in de rechtspraak van de Hoge Raad vooropgesteld dat art. 82 Sr de rechter de vrijheid laat om (...) het lichamelijk letsel als zwaar te beschouwen wanneer dat voldoende belangrijk is om naar normaal spraakgebruik als zodanig te worden aangeduid. Gelet op de uiteenlopende vormen waarin lichamelijk letsel zich kan voordoen, kan bezwaarlijk precies worden aangegeven wanneer dat letsel als zwaar lichamelijk letsel geldt.

Als algemene gezichtspunten voor de beantwoording van de vraag of van zwaar lichamelijk letsel sprake is, kunnen in elk geval worden aangemerkt de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel. (Vgl. onder meer HR 16 mei 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5802, NJ 2000/510.) De beoordeling kan ook op een combinatie van deze gezichtspunten worden gebaseerd. Bij een veelvoud van verwondingen kan in voorkomende gevallen de beoordeling worden betrokken op de verwondingen in hun totaliteit (vgl. HR 15 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE5618).

De vaststelling aan de hand van deze gezichtspunten of sprake is van zwaar lichamelijk letsel, zal vaak worden gegrond op gegevens van medische aard. In evidente gevallen kan bij die vaststelling ook in aanmerking worden genomen hetgeen algemene ervaringsregels omtrent die gezichtspunten leren.

(...)

Een ander mogelijk gezichtspunt betreft het uitzicht op herstel. Daarbij geldt – ook buiten de

situatie waarin operatief ingrijpen heeft plaatsgevonden – dat van zwaar lichamelijk letsel niet alleen sprake kan zijn indien het uitzicht op herstel in belangrijke mate ontbreekt, doch ook indien het letsel gepaard gaat met een langere periode van herstel of van onzekerheid over de mogelijkheid en de mate van herstel. Voorts kan van belang zijn in hoeverre tijdens de periode van herstel sprake is van pijn en/of fysieke beperkingen. Daarom is bijvoorbeeld de enkele vaststelling dat sprake is van een (al dan niet zware) hersenschudding, niet toereikend voor de kwalificatie “zwaar lichamelijk letsel”; daarvoor zijn nadere vaststellingen noodzakelijk (vgl. HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:89).

In voorkomende gevallen kan in de beoordeling voorts worden betrokken of restschade aanwezig is, in het bijzonder in de vorm van één of meerdere littekens. Daarbij kunnen van belang zijn het uiterlijk en de ernst van het litteken en daarmee samenhangend de mate waarin dat litteken het lichaam ontsiert, en eventueel of in verband met dat litteken – langdurige – pijnklachten (hebben) bestaan.

De beantwoording van de vraag of letsel als “zwaar lichamelijk letsel” moet worden aangemerkt, is (...) in belangrijke mate voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt. Zijn oordeel dienaangaande kan in cassatie slechts in beperkte mate worden getoetst. Indien echter uit de bestreden beslissing niets blijkt omtrent de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel zal dat aanleiding kunnen geven tot cassatie.’

Blijkens de gebezigde bewijsvoering heeft het hof vastgesteld dat [slachtoffer] ten gevolge van een door de verdachte gegeven klap met een glazen fles verwond is geraakt aan zijn hoofd, dat hij daardoor hevige bloedde en dat in het ziekenhuis meerdere hechtingen zijn aangebracht. Voorts heeft het hof – mede op basis van eigen waarneming – vastgesteld dat op het achterhoofd van [slachtoffer] meerdere duidelijk zichtbare littekens aanwezig zijn, dat bij vier van de littekens sprake is van behoorlijk veel littekenweefsel en dat deze restschade blijvend is. Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen onder 3.3 is vooropgesteld, getuigt het oordeel van het hof dat sprake is van ‘zwaar lichamelijk letsel’ als bedoeld in artikel 302 lid 1 Sr, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1881

Zaaknummer: 17/04536

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: G.V. van der Brom

Wetsartikelen: 302 Sr

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklachten ten aanzien van het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening als bedoeld in artikel 310 Sr en bedreiging in de zin van artikel 285 Sr.

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde.

Aangezien het hof de bewezenverklaring onder 1, voor zover inhoudende dat de verdachte heeft gehandeld met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening, heeft kunnen afleiden uit de inhoud van de gebezigde bewijsmiddelen, is deze naar de eis der wet met redenen omkleed. Tot een nadere motivering was het hof, ook tegen de achtergrond van het namens de verdachte gevoerde verweer, onder meer inhoudende dat zijn gedragingen, bestaande uit het meermalen trachten te openen van de kassa, 'stoerdoenerij' en 'een grapje' betroffen, niet gehouden.

Het middel faalt.

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde.

Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht is in een geval als het onderhavige vereist dat de bedreiging van dien aard is en onder zodanige omstandigheden is geschied dat bij de betrokkene in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat deze het leven zou kunnen verliezen (vgl. HR 7 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3659, NJ 2005/448) en dat het opzet van de verdachte daarop was gericht (vgl. HR 17 januari 1984, ECLI:NL:HR:1984:AC8252, NJ 1984/479).

Het hof heeft – kort gezegd – vastgesteld dat de verdachte een op een vuurwapen gelijkend voorwerp aan de medewerkster heeft getoond, heeft doorgeladen, op haar heeft gericht en vervolgens meermalen de trekker heeft overgehaald, alsmede dat de medewerkster tegen de verdachte heeft gezegd dat hij haar bang maakte. Op grond daarvan heeft het hof geoordeeld dat sprake was van strafbare bedreiging. Daarin ligt als zijn oordeel besloten dat door de gedragingen van de verdachte bij de medewerkster in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat zij haar leven zou kunnen verliezen, terwijl daarin voorts als diens oordeel ligt besloten dat de

gedragingen van de verdachte naar hun uiterlijke verschijningsvorm dermate zijn gericht op het doen ontstaan van bedoelde vrees, dat het opzet van de verdachte daarop was gericht.

Deze oordelen geven niet blijk van een onjuiste opvatting omtrent het begrip bedreiging als bedoeld in artikel 285 Sr en behoeften, ook in het licht van het namens de verdachte gevoerde verweer, onder meer inhoudende dat slechts sprake was van 'baldadigheid', geen nadere motivering.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:1892

Zaaknummer: 17/01636

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 310 Sr en 285 Sr